„ЗАСТАВА“ излази редовно
средом петком и недељом на целом табаку
а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 181. У Новом Саду у уторак 25. новембра (7. децембра) 1886. ГОДИНА XXI.

КРАЉ И КНЕЗ.

Силни српски цар Душан носио је назив: „цар Срба, Бугара и Грка.“ Цар Душан је још као краљевић победио Бугаре на Струми, а Грке је за тим у сто бојева победио и силне им земље освојио, те је имао и права, да носи онакав назив. Да су Грци Србе ил Бугари Србе победили и земље им освојили, онда би грчки ил бугарски владари носили наслов и српског краља ил цара. Ко је јачи, онога је и влада. Тако је било у старом добу, а ни данас обично није боље.

Али данас нам из Београда долази глас, да Душановом кепецком наследнику на српском престолу, краљу Милану, хоће бугарска депутација да понуди бугарску кнежевску круну. Тога ради доћиће та депутација у Београд и подастреће своје скромне жеље краљу Милану. Нудиће га, да се прими бугарског престола, а између Србије и Бугарске да се отвори персонална унија, као што н. пр. траже мађарски крајњи левичари да буде између Угарске и Аустрије. Обе ће земље једино владаочева личност везивати, а иначе ће бити са свим самосталне и независне.

Оваквој личној срећи зацело се није могао надати краљ Милан. Но за њега се може у опште рећи, да је рођен у сретан дан. Ништа му није могло нахудити. Француски Наполеон III. био је мало већи човек од њега, па га је ипак војничка недаћа стерала са престола. Милану пак не само што није ништа шкодила Сливница, не само што га српски народ због тога није прогонио са престола и из земље, коју је он упропастио, него ето хоће сад сами Бугари да му понуде још круну бугарског кнеза. Кад се није могао са Бугарима суочити код Сливнице, сад ће се суочити у Београду. Кад није могао ући са војском у Софију, сад би ето требало да уђе као нов кнез на место протераног Батенберга!

Ми начелно немамо ништа против савеза са Бугарском, шта више, из све снаге заступамо начело, да међу словенским и другим балканским народима треба што пре да се оствари савез на здравим и дуготрајним основима, јер само у савезу и у солидарности малих балканских народа лежи њихов спас. Не би смо имали шта против ни против персоналне уније Србије са Бугарском, макар што је то за сада ствар од врло сумњиве вредности и биће све донде, док саме народности балканске не рашчисте међу собом рачуне и док се са свим не згрупишу у националне државе. Да Србија и Бугарска ступе сад у персоналну унију, док још нису Срби и Бугари међу собом рашчистили рачуне и док се на Балкану још нису са свим национално сваки за себе ујединили — по нашем мишљењу има врло мало смисла. Још мање пак има смисла, кад се узме у обзир, ко треба да је представљач тог личног савеза, а најмање има смисла, кад се види, да словенски непријатељи хоће тај савез по што по то у пркос Русије и на пропаст балканског Словенства да спроведу.

У осталом, ми држимо, да Бугари не мисле озбиљно с овом понудом кнежевског достојанства. Тим хоће сигурно да маневришу у своју корист. Хоће да забашуре праве своје смерове. А за то им је добро дошло, да се мало нашале са краљем Миланом. Као мисле: кад смо могли код Сливнице оружјем обрукати Милана, за што га и шалом не би смо обрукали?

Краљ Милан седи сад на столици српских владалаца, а Бугари хоће да му понуде другу столицу. Не седи са свим добро ни на оној првој, а хоће да седне и на другу, па је врло лако, да ће између две столице сести на — земљу. Сад је краљ, а хоће да је и кнез, па ако се не сећа Батенбергове судбине, нека се сети, да је његово краљевство одма у почетку пропраћено било мутним приликама. Јер онај човек, који је први предложио, да се кнез Милан прогласи за краља, био је збачен са скупштинског председништва и због проневере имао је посла са кривичним законом.

Ми не желимо браћи Бугарима никаква зла, већ ћемо у њиховој срећи и нашу срећу и у њиховом напретку и наш напредак налазити, али ако баш тако жарко желе, да им краљ Милан буде кнез — просто им било. Нека га узму Србији. Србија се за њим заплакати неће, а краљ Милан би требао добро запамтити, да се између две столице седа на — земљу.

Писмо из Цариграда.

21. новембра 1886.

Енглези, који су сву кашу заварили, остављају Бугаре у траљама и на цедилу! То већ и сами Бугари увиђају и отпочињу Евглезе грдити и укоравати. Још треба који дан, док се увере, како ни оно ништа не вреди, што су Тиса, Смолка, Калноки и други говорили и да једина Русија остаје, која је искрени пријатељ Бугарској и бугарском народу. У Енглеској стоје ствари врло хрђаво а у Авганистану спрема им се први колач, који ће им у срцу Индије још чрњи бити. Сад су се Енглези о свом јаду забавили и једва на рат против Русије помишљају, јер се, ако тај рат збиља наступи, у Индији од Русије одбранити неће. Енглези хтели су пошто пото, да се Русији на свим ливијама багакости, зато су они бушили у Бугарској и на другом месту. Свак је имао више увиђавности и разборитости него Бугари, који проста играчка у туђим и то непријатељским рукама постадоше.

Генерал Каулбарс, који је овде боравио, причао је непоњатне ствари, које се у Бугарској збивају. Он тврди, да ће у Бугарској без јаке и пријатељске руке наопако бити и ако није за то, да Русија и једног војника и један новчић за Бугаре и Бугарску жртвује. Генерал Каулбарс разликује Бугарина од Бугарина и тврди, да има поштени људи и патриота, али да је то код онаке покварености све мало. О простом народу говори Каулбарс похвално и да би он под добром и пријатељском управом ваљан и добар био, али како је од покварени људи отрован и како савестни људи нема да прост народ руководе, него га себичњаци сваки на своју страну потеже, то ће и прост народ покварен бити. Генерал Каулбарс схватио је врло брзо све околности у Бугарској и за то је он онако опоро и посредовао и свуда јавно бугарску владу онаким именом крстио, као што јој и доликује. Пропустио сам вам јавити, како је у почаст генерала Каулбарса пред царским двором овде војничка парада била, код које је Гази Осман паша присуствовао. То се хтело само за то учинити нек се зна и чује, како турска војска генерала Каулбарса уважава, коме из Беча грозе, да га аустријски официри у своје друштво примити неће, ако се он опет у Беч као руски војени агент врати

Одношаји између Русије и Турске још су увек искрени и све бољи бивају. Енглези уверили су се, да ће Турска у случају рата на страни Русије бити. За то Енглези узмичу и сад све употребљују, како би онај говор Салисберија ослабили и Русији угодили. Што су Енглези Русима у Бугарској спремали, то се њима сад у Авганистану догађа. По гласовима букнуо је онамо устанак против авганског емира, који је Енглезима наклоњен, а народ је за Русију одушевљен. Тако ће Енглезима и у Индији бити и док се руски козаци индијској граници примакну, свуда ће Енглези страдати.

Из Бугарске стижу врло неповољни гласови, особито што се новчане невоље тиче. Народ се јавно глоби и власти нечувен притисак чине, како би новаца од народа извукли. Ако кроз који дан средства не добију, то ће се војска и све разићи.

У овдашњим политичким и дипломатским круговима осећа се потреба, да би требало бугарској ствари крај и конац учинити. Говори се о конференцији, коју би требало позвати. Тој конференцији противи се у првом реду Русија и она би на конференцију пристала, ако би се сва страна питања као бугарско, мисирско, босанско-херцеговачко и т. д. на среду изнела и уредила. Можда ће још до тога и доћи, али ће онда и до ломљавине доћи.

Српски посланик у Атини г. Коњевић отпутовао је на своје место. Г. Грујић због неких фамилијарних одношаја још је овде и поћиће кроз који дан у Београд.

Србин.

Политички преглед.

Догађаји у Бугарској. Бугарска се депутација дакле одиста кренула на пут. Прво ће у Београду посетити краља Милана, а за тим у Пешти Тису и у Бечу Калнокија. Одатле ће даље по Европи путовати, ако т. ј. не би то путовање учинили беспредметним какви непредвиђени догађаји у Бугарској, што врло лако може бити. Јер по гласовима из Софије, Цанков и Каравелов раде на том, да се њихове странке сложе, па да заједничком снагом обарају данашњу владу и данашње намеснике. У тој ствари већ су држани преговори између Цанкова. Каравелова и других владиних противника, а спас Бугарске иште, да постигну свој смер.

Министарска криза у Француској. Јавили смо, да је француско министарство одступило. Сад се говори о том, како да скупштина пронађе пут, да своје гласање о подначелницима поправи, те да приволи министарство, да остане и на даље у звању. Но министарство се решило, да одступи и тако је председник Греви примио оставке, скупштина се пак одложила до понедељника. Једни говоре, да се сад Флок, скупштински председник, треба примити министарства-председништва, а други су за Клеманса, но већина тврди, да ће Фресине и опет постати шеф кабинета.

Из Русије има мађарски лист „Фигетленшег“ врло занимљив допис. Ево важнија места из њега: „У руској Пољској скупља се силна руска војска. Пограничне страже помножене су војском, артиљерија је приправна за рат. Жељезничким станицама додељени су војнички повереници.“ — У погледу Србије вели се у допису ово: „Што се Србије тиче, тамо је руска политика већ давно приуготовила земљиште. У Русији се зна, да би српска краљевина у случају рата била на страни Аустрије. За то треба краља Милана Обреновића уклонити. И он ће ићи. Да ли сам или ће га послати? Да ли ће га постићи судба Рожа Шандора? или судба његовог претка Михајла? Ко би то у напред могао рећи. Толико стоји, да ако идућих недеља Русија мобилише војску, биће томе узрок, што ће Аустро-Угарска у Србији интервенисати.“

Словенци о Пољацима. „Словенски Народ“ вели, како су Пољаци и у пређашња времена били слепи као и сада. Они су пријатељевали са Турцима, само да препрече напредовање Русије. Они су говорили папи, да ће оставити католичку веру, ако он буде помагао Русију у војевању против Турске. Пољаци су и данас заслепљени. Они се сад друже са Немцима, који су највећи непријатељи Словенства. Они су тако слепи, да не виде, шта је пролетос Бизмарк учинио; не виде, да је основао главницу за затирање пољскога народа. То Руси никад нису учинили. Дао бог, да једном Пољаци прогледају, те да би се осведочили, да су својим поступком копали јаму себи и другим словенским народима. Али, где је то? Они и сад шире гробницу себи и својим сродницима. Жалити је само пољски народ, који има такове воће. Народ је куд и камо бољи од оних, који га воде. Пољско племство не вреди много, оно је већ покварено, оно само ради без главе, јер му је сав рад наперен против Русије. Недавно се чуло, да ће основати закладу, из које ће се откупљивати сељачки посед, који је дошао под бубањ. Но о том се само говорило. Банке нема. У место ње залажу пољски племићи дан на дан своја добра Бизмарковим агентима. Бизмарк се смеје, а словенски народи плачу, кад виде братски словенски

ЛИСТАК.

ХАЈДЕ МАЛО ДА СЕ СМЕЈЕМО!

У Будапешти се данас свуда разговарају о Чивутину, кајишару Хају, који је ово неколко дана стајао пред судом. Ал шта ја рекох? Требао сам рећи свуда се смеју, причају стотину малих веселих анегдота о том човеку, који је читаву гомилу људи упропастио и довео до просјачког штапа.

Кад се свршила првог дана расправа, кажу да је рекао неки свештеник своме другу: „Ми истина водимо стадо, али ја видим да то стадо данас Чивути стрижу и музу.“ Свет се смеје и весело вели: Тако је! Благо њему кад може. Но опасни, врло су опасни то знаци, кад се људи усред очајања тако лако смеју. Питајте лекаре, они ће вам казати да таква појава није ни мало — смешна.

Но Хај је човек одиста „смешан“. „Смешан“ је од најмање ситнице, па до највеће крупнице. Питају га на пример ма шта, он увек одговара: „Хоћу, зашто не; разуме се за новац.“ Пре неку годину, тај је човек продао за 10 фор. вечно блаженство. А то је било овако: Дошао у кафану да тражи неку своју муштерију, окреће се унаоколо а руком отискује келнере. У џепу има вазда 50—100 хиљада форината, ал не би дао 12 новч. за кафу, па ма га стотину грчева ухватило а не тек да је пије од обести. „Хај бачи“, вели му неко, „хоћете л' кафу?“ „Зашто не, разуме се, за новац,“ одговара он. — „Ми се не разумемо. Ја сам хтео да вас частим.“ — „Знам, знам да ме частите, ал ја нећу да пијем кафу забадава, јер ме раздражи.“ — „А за новац хоћете.“ — „Разуме се, зашто не.“ — „Хај бачи, мени се чини, ви би за новац продали и вечно блаженство.“ — „За новац; зашто не. Хоћете ли да га купите.“ — „Бога ми, то ми се допада. Ако нисте скупи, можемо одмах пазарити. Шта иштете?“ — „Вечно блаженство, вечно блаженство“, вели Хај бачи, „на берзи нема курза, ал забадава ипак није, јер може доћи и томе време. Дајте 10 фор.“ — „И ви ћете ми потписати призвавицу.“ — „За 10 фор. зашто не.“ — „И пустићете да се потпишу и сведоци.“ — „Кажем вам, зашто не, није бадава.“ И Хај бачи је потписао писмено, у коме се одриче у интересу г. Н. Н. вечног блаженства — разуме се, за 10 фор. Тада се цела кафана смејала као манита, а „Хај бачи“ постао је још чувенији. Боже мој, кад дође некоме незгода, па му треба брзо новаца, сетиће се Хај бачија, та то је добар, шаљив старац. Зар није то смешно! Па онда, доцније, кад му ти господичићи што су се с њиме смејали западну у канце, те им цеди крв, он је и онда смешан. „Не тужите се“, вели он онда, „човек има седам кожа, а вами ћу одерати само ону горњу; неком одерем сви седам, а неком богме извадим и утробу.“ Па зар и то није смешно.

Једном падала киша, управо није падала, него је лила као из кабла. Хај се склонио у једну гостионицу но доцније погледа на сат и рече: „Морам ићи.“ — „Хај бачи ваљда тек нећете пешке по овом времену, узмите кола.“ Хај неће узети кола ни онда кад умре, сигурно ће оставити у тестаменту, да га изнесу пешке до гробља. „Шта ће ми кола“ вели он, па очепа врата. „Станите Хај бачи“, подвикну неко, „мени је неко однео шешир, хоћете ли ми продати ваш?“ — „Зашто не, кад је за новац.“ — „Пошто? Ал немојте да прецените, видите да је мастан.“ — „Мастан јесте, ал га ја масног носим три године, можете и ви три године. Дајте 3 фор.“ И дадоше му 3 фор., само да виде, хоће ли бар сад узети кола или пешке отићи кући. Хај је по највећем пљуску без кишобрана пешке и гологлав отишао кући, а имао је у онај пар бар 2—3 стотине хиљада форината имања. Ето усљед таквих смешних догађаја постајао је Хај бачи све чувенији.

Причају, да је Хај бачија питао неко: „Како можете тако бездушно да продајете вашим дужницима имање, кад им и онако у име интереса узимате више но што износи капитал?“ — „Ја“, рече Хај бачи, „нисам бездушан, бар нисам бездушнији него што је држава. Држава продаје својим дужницима и јастуке испод главе, а ја то нисам радио. Ја им продам кућу, па онда они могу ићи под кирију, јер им јастуке оставим. Хај бачи има душе; Хај бачи је поштен човек.“ Па ето, није ли и ово смешно.

Цела Будапешта прича данас вицеве о Хај бачију, те се смеје, па смејте се и ви. Смејте се, јер како је пошло, имаћемо доста каде плакати.

народ с таквим племством. Но Пољаци за то не маре. Они ће заједно славити Баторија, који је хтео уништити Русију. Лепе ли славе!

Вести из места и са стране.

Што се оклева? Из Сентомаша добили смо овај брзојав: „Народно одушевљење на данашњем збору (у недељу 23. новембра) наградило је рад народних посланика повереницом, а уједно је овај збор неповереницом Герману осудио најоштрије Германов и синодски рад.“ Сентомаш је двапут јуначки проговорио. Прво је сентомашка црквена скупштина послала народним посланицима повереницу, а сад је народни збор послао поред повереницe и неповереницу Герману. Но друга наша места још ћуте. Ми до душе знамо, да се у многим нашим местима спремају јавни збоорови и одржање црквених скупштина, али се с том ствари не сме оклевати. Гвожђе треба ковати, док је врело. Иначе биће сав посао узалудан. Част и слава дичном Сентомашу, што је први отпочео, али ни остало Српство не сме да остане постидно. Своју дужност треба овострано Српство мушки и достојанствено да изврши.

Закон за богословију. Кр. рескрипт од 1868. наређује, да се у богословију могу примити само они, који су свршили 8 гимн. разреда и положили испит зрелости. Свештеничко звање могу пак заузети само они, који су редовно свршили 4 богословска раздреда и положили стечајни испит. Но како се код нас од времена наименованога и игде не поштује постојећи закон, тако и овде. У богословију данас примају се сипови, по именованога заслужних родитеља, ако су и 5—6 гимн. разреда са слабим успехом довршили, те отуд неспособни за даље науке. Па су у последње време учестали случајеви, да се „љубимци“ наименованога и са три богословска разреда уводе у чин свештенички. Испрва је то била само маска, као бајаги за Хрватску. Али данас се већ примају такови из опсега целе наше митрополије. Но не може се наћи разлога за примање лоших ђака ни за Хрватску. Зар тамо, где је наша сиротиња, не требамо способних људи, да отправљају дужност народног пастира? Тамо, где народ баш са сиротиње може доспети на најгрозније искушења; тамо, где ни наше школе, нису више наше, но владине, — требамо ми баш најобразованије свештенике, који једино могу бити учитељи народни. Па тај несретни експеримент, као да потпомаже и нехотице саборски одбор, дајући народне стипендије по готову највише онима, који немају законом прописане квалификације. Зна се бар, да је тако било прошле године. Но оправдана је нада, да ће бар приликом овог заседања саборског одбора пазити се на то, да се стипендије разделе само оним богословима, који су законом квалификовани. А у овом судбоносном времену по нашу автономију, ваља се постарати за што образованије свештенство, које ће у одсудном тренутку знати самосталну и одлучну реч рећи.

Избор председника одбора за руковање шајкашких ритова. Пишу нам из Жабља: „Код нас у Жабљу обављен је избор председника одбора за руковање шајкашких ритова дана 8. (20.) новембра. И ако није досадањи уважени председник г. Станојевић изабран, опет смо у г. П. Гајишину достојног заменика му добили. Противници хтедоше неког г. Никовицу, али кад видеше, да не могу продрети, они одустану, па у последњем часу кандидирају г. Гајишина, који код свију оправдано поверење ужива. По овоме се види, да је некима само до тога било: да г. Станојевић не буде. Куку свести!“

Нови туријски мост. Из Турије нам пише г. П. В—ћ: 27. новембар о. г. биће забележен златним словима у аналима општине Турије. Тог дана предан је општем промету новосаграђени мост на францовом каналу под Туријом — мост, који је у 1848. години разорен и од оно доба на стократне молбе и жалбе овоместног становништва након 38 година и опет подигнут. Још за време златнога доба — војводине српске — молио је овај народ, да му се порушени мост подигне, ишао је, мољакао и увек се само са празним обећањима враћао. — Посла му бог човека свесна свога бића — верна тумача жеље овога народа, мушком одважношћу реши се, да све донде спокојан бити не може, док жељу народа није испунио и мост на каналу није угледао. Евала нашем бележнику г. Стојковићу. То је само његова заслуга! — Допустиће ми штовани читаоци, да им овом приликом до знања ставим, како је и у ком је реду текла свечаност при отварању, односно при предавању моста опћем промету. Још зором раном у свечаном руву одевен слегао се био силан народ на мосту, да дочека г. вел. жупана и г. поджупана и остале високе госте, који нас својом високом посетом удостојише. У $10^1/_2$ часова под пуцњавом прангија, дођоше високи гости, лађа се заустави до под самим грлом моста. Диже се урнебес од весеља скупљеног народа а громко „Живио!“ разлегало се небу под облаке. Ступивши гости из лађе, наш многоштовани г. бележник поздрави г. вел. жупана, захвали му се на заузимању. Сад се захори ово српско, јасно „Живио!“ После отпоздрава г. велика жупана, ступило се прегледању моста и пошто је пронађено, да је исти по пропису саграђен, пречасни г. парох Чолић заједно са г. свештеником Клаићем посвете га, којом приликом г. парох Чолић у име општине благодари на заузимању и старању око подизања моста вел. жупану и поджупану, на које високородни г. поджупан на српском језику поздрави скупљени народ честитајући му на новосаграђеном мосту предавајући га опћем промету. Радости и весељу не би краја. У 2 часа по подне обедовало се код г. бележника а у дворишту слегла се силна српска младеж да уз пуцњаву прангија и свога свирца одигра дивно српско бачко коло. — Незнам шта је лепше или српско коло, ил дивнија српска мома, играјући лако коло поред бачких дели-ђувегија! У 9 часова беше такође и вечера код г. бележника, здравице се здравише, а српско „многаја љета“ разлегаше се по одајама. Око по ноћи испратисмо наше високе госте, који се лађом одвезоше пут Сентомаша. И тако свечано прослависмо дан, који нам донесе огромне користи и благодети.

Калдрма од Илока до Ердевика. „Сремац“ дознаје из поуздана извора, да је у земаљском прорачуну за год. 1887. предложен за грађење калдрме од Илока до Ердевика сума од 22.000 фор.

Колера у Банату. Пишу нам из В. Бечкерека: „Дакле ни торонталска жупанија неће бити поштеђена од колере. У селу Иванди појавила се већ она. 22. о. м, оболело је 30 а умрло 17 особа од колере“.

Слобода штампе у Бугарској. Од како у Бугарској владају Стамбулови, Муткурови сведена је тамо слобода штампе на нулу. Опозициони листови заплењују се сваки дан. Конфискација није као на пр. у Хрватској да заплењена места остају празна, већ се све мора попунити. Тако бугарски листови попуњују заплењена места са изрекама св. писма и са изводима из бугарског устава.

Нападнута жељезничка станица. На слатинску (у Банату) жељезничку станицу напала је пре неки дан Тошићева аључка чета. Покрали су новац из жељезничке касе, па после отишли и у кућу закупника регалија, и отели му 1200 ф., када су то извршили отишли су својим путем мирно, без да их је ко дирао.

Чивутски швиндлер. У Римасомбату је Чива бравшар Броди ставио на своју фирму да је он агенат једне чувене парне млине. Тим је начинио себи ведике користи. Но сада се дознало, да он није агенат те млине и да је свет просто обманут био. Услед тога изашла је министарска наредба (бр. 11.447) у којој се забрањују слични случајеви.

Оршавско друштво за ширење мађарског језика. Ни у Оршави ни у околици нема урођених Мађара, па за то хоће да се оснује друштво за ширене мађарског језика. За ту пељ склопио се одбор и израдио је устав, па за среду 26-ог новембра сазива скупштину. У том одбору, као што нам пишу из Оршаве и као што смо се из дотичног позива на скупштину уверили, има пет Мађара, девет Немаца, један Чивутин, један Румун, два Србина и два Словака. Па још овда трабуњају мађарске новине, како су народности непатриотачне и како се не загревају мађарском државном идејом?! Но ми држимо, да то ново друштво неће ни у чем успети, јер у Оршави и у саобраћају с пограничним државама сваком је нужнији српски и румунски језик него мађарски. За то би корисније било, да се у Оршави основало друштво за ширење српског и румунског језика, него што ће залуд да се троши време, мука и новац за ширење мађарског језика.

Чива гризе носове. Адвокат Вист и егзекутор Витал отишли су у место Избег да егзеквирају Чиву Унгара. Међутим овај скочи на адвоката Виста и за тили часак одгризе му својим великим зубима нос. Кад су га за то оптужили, одговорио је Чива судцу, да ће Висту и уши одгристи.

Тунискі Чивути. У Тунису има на 50 000 Чивута, којима је ушло у обичај, да се морају ужасно гојити. Жене и девојке једу толико, да се на послетку морају угојити. Нарочито се пази, да девојке удаваче морају бити угојене. Мршаве девојке плету седе. Осим тога влада обичај, да сваки тунискі Чивутин мора умрети у Палестини. Чим матори Чива осети, да му се мрети мора, јорган на леђа, па хајд у Палестину.

Трговање са девојкама. „Газета Народова“ а по њој „Србобран“ има белешку под горњим насловом, у којој каже: Американски лист „Ла Плата“ штампао је ту недавно опширан опис о трговању са девојкама. Тај опис изгледаше као фантастичка измишљотина, али сад је већ доказано, да је све истинито, да овака трговина постоји и да је упражњавају читава шајка Чивута из Галиције и Мађарске. Штампане појединости и имена потврђују се све новим и новим доказима. Када ту скоро у Бордоу хтеде немачки конзул ишчупати из окова ових лупежа једну девојку из Немачке по захтеву њезиних родитеља, буде том приликмо спасено још неколико девојака из Галиције. Товар је отправљао опет Чивутин из Галиције. Немачки је конзул поступао врло енергично, а француске власти беху му на руци. Од „предузимача“ узеше сав новац, за путне трошкове девојака до куће и за судске таксе. Немачки конзул отпоче међународну борбу против ове срамне и ужасне трговине. Помоћу француских власти а у друштву са другим конзулима прекинут је овој трговини главни пут преко Бордоа у Америку. Сви главни „трговци“ ове сорте стоје под надзором немачких и аустријских власти. Хвала буди заузимању француских власти, похватани су сви конци и вештина ових лупежа, помоћу које су могли до сад трговати по Немачкој и Аустро-Мађарској, а да се не сукобе са законом и извршитељима закона. — После оваких факата, сувишан је сваки даљи говор.

Кратке вести. Жељезнички саобраћај између Будимпеште и Ријеке, који је због колере био прекинут, успостављен је. — Парну машину за тесање камена изумео је Рус Харкевић. — У Загребу је основана „народна касина.“ У Костајници се појавила колера. — Један енглески пивар дао је свом надпивару за верну службу 2 мил. ф. на поклон. — У Италији су напали кирицује многе власнике трамваја, (коњске жељезнице) и претукли. — Мађарски проф. Геза Опор полудио је и умр'о у Бечу. — У енглеском рудокопу угљена „Елемера“ било је експлозије. Остало је 3 радника мртва, а 14 рањено. — Због фаличне криде осуђен је Чива трговац Игнац Вајс у Пешти на годину, а жена му на по године затвора. — У Мармарош Сигету било је ове године 52 пута ватре. — У селима Кало и Козарду констатована је филоксера. — За експлоатацију галичких петролејских извора саставило се друштво енглеских богаташа. А где су Пољаци и Русини? — У Тиролској било је земљетреса. — У Паризу носе госпође шешире у облику кавеза и унутра живе птице. — Шпањолску краљицу Изабелу оће париски дужници да туже.

Трговина.

= **Нови Сад** 24. новембра (6. децембра). На житној пијаци нашој, ма што пшеница у Будимпешти ценом напредује и ма што је у нас врло мало довоза — све је само по оној пређашњој ниској цени. Спекулација не пазари, што приспе на пијацу једини млинови купују. Пшеница 8 ф. 10—30 н. Наполица 7 ф. Зоб 5 ф. 50 н. Јечам 5 ф. 20—50 н. Кукуруз 3 ф, окрунен 4—4 ф. 20 н. од 100 кгр.

Свињска пијаца. Од више дана је окретан посао на овој пијаци, те су цене угојеним свињама јако повишене. Плаћа се за тешке 34—35 н., средње 35—36 н., лаке меснате 36—38 н. Сеоски средњи 32—33 н. од 1 кгр

Вино ново бело 7—12 н., шиљер 9—13 н., црно 10—24 н. Комовица ракија 14—17 н., шљивовица нова 17—22 н. од 1 литре.

*

У **Будимпешти** 22. новембра (4. децем.). Пшеница је у течају прошле недеље са 15 н. у цени напредовала и ова се цена чврсто држи: Пшеница потисна тешка 81.5. 81. и 80.5. 9 ф. $12^1/_2$ н, 80. 9 ф. 10 н., 79 5. 9 ф. $7^1/_2$ н., 78.5. 9 ф., 78. 8 ф 95 н. Све на три месеца.

Термини су свршени овако: пшеница за пролеће 9 ф. 6, 9 ф. 8 и 9 ф. 4 н,, за јесен пшеница 8 ф. 74 до 71 н. Кукуруз за мај-јуни 6 ф. 16—13 н., Зоб за пролеће 6 ф. 48—49 н. Репица банатска 9 ф. 50—10 ф., фина кол роба 11 ф., за августсептембар 1887. 11 ф. 40—75 н.

Вуна. Од новембарског вашара није било никакве промеме. Стоваришта су прорешетана јако, те многе сорте фало па с тога је и продаје мало. Неколико је партија творнички опране вуне продано по 130—160 ф., вуна за чоју по 92—95 ф., средња табачка 56—58 ф. и једна партија бугарске по 64 ф. од 100 кгр. Продаја на контракт тешко се обавља пошто имаоци робе запињу за врло високу цену. Неколико закључака је обављено са бољом робом 10—12 ф. по м. ц. скупље него лане у ово доба.

Најновије вести.

— Бугарска депутација је јуче са брзим влаком дошла у Београд.

— Српски агенат у Софији посетио је намеснике и министра спољних послова. Српски агенат возио се са својим тајником на свечаним колима. При вожњи и тамо и натраг пратила га почасна чета бугарских коњаника. Војничка банда и кумпанија војника поздравили су га у двору министарском.

— По гласовима из Лондона изјавила је енглеска влада француској, да сада није у стању, да ступи у преговор ради означења рока, када ће се Енглеска ишчистити из Египта, а такођер мора одбити сваки предлог о неутралности сујецког канала, јер би се тиме нарушила свеза Енглеске са Индијом преко Сујеца.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ.“

(Стигли 24. новембра у вече.)

Будимпешта. У земаљском сабору усвојен је идемнитет са грдном већином.

Београд. Бугарска је депутација приспела овамо и одмах је посетила Гарашанина. Депутација је изразила жељу, да посети краља, који је одговорио да ће је радо примити. Краљ ће у подне примити депутацију, која ће по свој прилици сутра даље отпутовати.

Стари Бечеј. Црквена свупштина, која је у недељу по ново требала већати о том, да ли да Срби сликари сликају нашу цркву, по ново је распрштена усљед понашања оних, који су противни, да српски уметници сликају бечејску цркву.

Одговори уредништва.

Госп. госпођиначком дописнику. Чим се панчевачке ствари сврше, одмах ће доћи на ред ваш чланак о госпођиначким општинским приликама, што ће за цело и остале наше општине интересовати, јер врло многе пате од истог зла.

Госп. винковачком дописнику. Ми по Српство не можемо никакву срећу видети у том, што је за посланика у винковачком срезу изабран банов брат. За то не можемо ваш допис примити.

ЗА ПОГОРЕЛЦЕ.

IV.

Из Осека послао нам је г. Стева Страјинић 62 ф. 10 н. и овај списак приложника за погорелце у Бечеју и Српској Црњи.

Приложили су: Српска правосл. црквена општина 30 ф. Браћа Муачевић 3 ф. Марија Аргировић 2 ф. — По 1 ф.: Анта Јоановић, Пајо Георгијевић, Александар Јоановић, М. Муачевић, Павле Мачвански, др. Јов. Моачанин, Л. С. Месаровић, С Познановић Васа Ђурђевић, Никола Живановић, Сима Берић, Катарина Бајић. — По 60 нов.: Н. А. Плавшић, Стево Страјинић. — По 50 н.: К. Исајиловић, Лазар стар. Бркић, Стево Весић, Н. Н., Ева Преспљанин, Васо Павловић. — По 40 нов.: Тоша Терзић, Васо Обрадовић, Радослав и Танасије Крестић, Курија. — По 30 нов.: Никола Видак, М. Георгијевић, Ј. Вукашиновић, М. Цветковић мл., Белајчић, Никола Костић мл., Глиша Јанковић, Јован Цветковић, Коста Цветковић, Урош Гавриловић, Стеван Млађановић, Димитрије Вељковић, Јоцо Бајин, М. Поповић, Георг Костић. — По 20 н.: Н. Н., М. М., Атанасија Поповић, Ник, Костић стар., Лалошевић, Лазо Бркић сред., Урош Бошњак, Симо Ђурђевић, Коста Јоцановић, Софија Ђекић, Васа Станковић 25 н., Л. Ст., Михаил Косовац, Стево Саркањац, ђоко Лазић, Попић Илија (из Босне), Паја Радојчић 15 н. — По 10 н.: Мојсило Златић, Кузман Саркањац, Ј ван Видаковић, Глиша Ђонлић, Јоца Мишић, Никола Георгијевић, Глиша Радивојевић, Мито Богдановић, Милош Мишић, Јово Радић, Тоша Живковић, Андрија Цвијић, Јоца Муачевић. Свега 62 ф. 10 н.

Г. Зах. Г. Стојковић из Сомбора послао нам је за погорелце 2 фор. 30 новч.

Када овоме додамо по I—III. извештају стигли новац, онда имамо **свега 187 фор. 82 нов. прилога.**

У Н. Саду 18. новембра 1886.

Уредништво „Заставе“.

ОГЛАСИ.

МАНУФАКТУРНА РАДЊА
ДИМИТРИЈА ПАЗАРСКОГ
У РУМИ
треба једног млађег помоћника који добро говори немачки и мађарски, а и једног шегрта. 1—1

МЕШОВИТА ТРГОВИНА
ЈУЛИУСА КЕРЕРА
У ТИТЕЛУ 2—3
потребује једног шегрта или практиканта, који одмах ступити може.

СПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА
М. ПЕТКОВИЋА
У ИНЂИЈИ
потребује једног млађег помоћника који одма ступити може. 3—3

ОГЛАС.

Закупник аренде и потрошарине Миливој Живковић из Стр. Бановаца, потребује за своју биртију бирташа, који има 200 фор. кауције да положи, или какве непокретнине, дајем 12% и кујну, и ако ко жели биртију под аренду, и то ћу му са нагодбом дати.

Коме су повољна та условија, нека се одма на горе подписатог писмено или лично обрати и то у најкраћем року. 2—2

Оглас.

Управа манастира Гргетега издаваће под закуп путем јавне дражбе свој риболов и попашу у ади „Козјаку“ на 3 године дана. Дражба ће се држати на дан 11. (23.) децембра о. г. у 10 сати пре подне у манастиру Гргетегу.

За управу:
Гедеон Петански,
наместник.
2—3

Власник и издавалац Миљица Томић рођ. Милетић — Одговорни уредник Лаза Нанчић. — Српска штампарија дра Светозара Милетића,